

TECKNINGSLÄRARINSTITUTET
Box 27 117
102 52 STOCKHOLM

UTBILDNINGSPLAN OCH
LOKAL STUDIEPLAN
för Teckningslärarinstitutet läsåret 1978/79

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sid.
1. UTBILDNINGSPLAN FÖR TECKNINGSLÄRARLINJEN (UHÄ 78-08-09)	1
Beslut att inrätta linjen	2
Riktlinjer som meddelats för grundläggande högskoleutb.	2
Syfte	2-3
Innehåll	3-4
Uppläggning	4-5
Föreskrifter för behörighet	5
Betyg och betygsättning	5
Studievägledning	6
Utbildningsbevis	6
 2. LOKAL STUDIEPLAN FÖR TECKNINGSLÄRARLINJEN I STOCKHOLM	7
1978/79	
Övergripande uppläggning	8.
Examination	8
Förnyat prov	8
Kurs A (40 p)	
Syftet med kursen	9
Behörighetskrav	9
Delkurs A 1: Två- och tredimensionell bild (10 p)	9
Delkurs A 2: Projektionsritning (2 p)	9
Delkurs A 3: Skrift och visualisering (2 p)	9
Delkurs A 4: Film och TV (5 p)	10
Delkurs A 5: Visuell kommunikation (2 p)	10
Delkurs A 6: Konsthistoria (3 p)	10
Delkurs A 7: Miljökunskap (2 p)	10
Delkurs A 8: Pedagogik (5 p)	10
Delkurs A 9: Metodik med praktik (9 p)	10-11
Integrerade projektstudier i kurs A	11
Kurs B (40 p)	
Syftet med kursen	11
Förkunskapskrav	11-12
Delkurs B 1: Två- och tredimensionell bild (9 p)	12
Delkurs B 2: Visuell kommunikation med skrift och visualisering (6 p)	12
Delkurs B 3: Foto (2 p)	12
Delkurs B 4: Konsthistoria (3 p)	12

INNEHÅLLSFÖRTECKNING forts.

	Sid.
Delkurs B 5: Kulturpolitisk orientering (2 p)	12
Delkurs B 6: Miljökunskap (4 p)	13
Delkurs B 7: Pedagogik (2 p)	13
Delkurs B 8: Metodik med praktik (12 p)	13
Integrerade projektstudier i kurs B	13-14
Kurs C (40 p)	
Syftet med kursen	14
Förkunskapskrav	14
Delkurs C 1: Två- och tredimensionell bild (15 p)	14
Delkurs C 2: Film och TV (3 p)	14
Delkurs C 3: Konsthistoria med filmhistoria (7 p)	14-15
Delkurs C 4: Kulturpolitisk orientering (3 p)	15
Delkurs C 5: Pedagogik (3 p)	15
Delkurs C 6: Metodik med praktik (9 p)	15-16
Integrerade projektstudier i kurs C	16
3. INTEGRERADE PROJEKTSTUDIER VID TI	17
Övergripande projektinriktningar vid TI 78/79	17
Bildproduktionen i projektstudierna	17-18
Projektanknutna kurser	18
Projektredovisningarna	18
Metodikveckan vid TI	18
Grundmodell för projektarbete vid TI	18

U T B I L D N I N G S P L A N

FÖR

TECKNINGSLÄRARLINJE

(UHÄ 78-08-09)

fastställd av universitets- och högskoleämbetet 1978-08-09

1 Beslut och riktlinjer

1.1 Beslut att inrätta linjen

Vid 1976/77 års riksmöte har riksdagen beslutat, att fr o m 1977-07-01 skall vara inrättad en allmän utbildningslinje med benämningen teckningslärarlinjen. Linjen tillhör sektorn för utbildning för undervisningsyrken. Linjen omfattar 120 poäng.

1.2 Riktlinjer som meddelats för grundläggande högskoleutbildning

Enligt högskolelagen (2 §) gäller följande riktlinjer för utbildningen inom högskolan:

"Utbildningen inom högskolan skall bygga på vetenskaplig grund.

Utbildningen skall anordnas så att de studerande förvärvar kunskaper och färdigheter samt utvecklar sin förmåga att kritiskt bedöma företeelser av skilda slag. Utbildningen skall främja att de studerande förbereder sig för skilda yrken eller vidareutvecklar sig inom yrken som de redan utövar. Inom utbildningen skall kunskaper och färdigheter som har vunnits inom arbets- och samhällslivet i övrigt tas till vara.

All utbildning skall främja de studerandes personliga utveckling.

Som ett allmänt mål för utbildningen gäller att den skall främja förståelsen för andra länder och för internationella förhållanden."

2 Syfte

Den grundläggande lärarutbildningen skall ge de studerande kunskaper, färdigheter och kritisk skolning, så att de kan medverka till att skolans mål nås. Den skall samtidigt ha som utgångspunkt den utveckling som skett och som sker inom bildområdet. De studerande skall bli väl förtrogna med samhällets mål för skolan och med de överväganden som lett fram till dessa mål.

De studerande skall ges en allsidig utbildning för läraryrket och därvid få en allmän beredskap för såväl undervisningsuppgifter som för skolans verksamhet i övrigt. De skall tillägna sig sådana kunskaper och färdigheter att de i sin kommande verksamhet kan utforma en undervisning som blir meningsfull och stimulerande för varje enskild elev.

Kunskaper om och intresse för människor är en nödvändig förutsättning för den kommande yrkesutövningen. I utbildningen skall uppmärksammas människans situation och livsvillkor som individ och som samhällsmedlem. Därvid skall särskilt beaktas utvecklingen hos barn och ungdom och elevens roll i skolsituationen.

Den grundläggande lärarutbildningen skall behandla frågor som sammanhänger med undervisning av elever med olika förutsättningar. Specialundervisningens innehåll, arbetssätt och organisation bör varje studerande bli så förtrogen med att den studerande i sitt kommande yrke kan hjälpa elever med handikapp.

Situationen i skola och samhälle för elever med olika etnisk, språklig, kulturell och religiös bakgrund bör särskilt uppmärksammas. Detsamma gäller de olikheter i mäns och kvinnors situation och villkor i och utanför skolan som påverkar studie- och yrkesvalet och de olika rollerna i familj, arbete och samhällsliv.

Många studerande kan komma att undervisa och handleda vuxna. Särskild uppmärksamhet måste därför ägnas åt vuxenundervisning.

Utbildningen skall nära knyta an till verkligheten i skola och samhälle. Därvid skall också relationen skola- arbetsliv uppmärksammas. Betydelsen av samarbete med olika organ och verksamheter i samhället bör betonas.

Utbildningen skall göra de studerande medvetna om sina egna attityder och värderingar och stimulera dem att som ett led i den personliga utvecklingen bearbeta dessa. Därigenom får den blivande läraren bättre förutsättningar att möta olika krav i det kommande yrket och ökad förmåga att positivt påverka arbetet i skolan.

Utbildningen bör stimulera vilja till och beredskap för utveckling och förändring av arbetssätt och insatser, så att läraren i sitt arbete kan möta de krav som uppstår på grund av förändringar i samhället. Utbildningen bör ge insikt om att läraren måste kontinuerligt fortbilda sig.

3 Innehåll

Utbildningen skall präglas av helhetssyn och inriktas mot den kommande yrkesverksamheten. Den består av ämnesstudier och praktisk-pedagogiska studier och omfattar 120 poäng.

Utbildningens innehåll skall relateras till läroplanen för grundskolan och för gymnasieskolan och till andra planer som är aktuella för de skolformer m m där den studerande kan komma att tjänstgöra som utbildad lärare.

Ämnesstudierna fördelar sig på två block.

Det första blocket innehåller kurser i

visuell kommunikation
två- och tredimensionell bild
projektionsritning
skrift och visualisering samt
foto, film och TV

Det andra blocket innehåller kurser i

konsthistoria
kulturpolitisk orientering och
miljökunskap

De praktisk-pedagogiska studierna omfattar 40 poäng och innehåller

pedagogik
metodik
praktik bestående av introduktionspraktik, övningspraktik,
praktikanttjänstgöring och samhällsinriktad praktik

4 Uppläggning

Utbildningen skall bilda en sammanhållen helhet och inriktas mot lärarens samtliga arbetsuppgifter. Att utbildningen omfattar ett flertal olika kurser får inte innebära en splittrad studiegång.

Planeringen skall ske i samverkan mellan de studerande, deras lärare och utbildningsledningen. De samlade kunskaper och erfarenheter som dessa på olika sätt besitter skall ligga till grund för studiernas uppläggning. De studerande bär själva ansvar för studiearbetet. Lärarna bär ansvar för att detta studiearbete underlättas och att de studerande får all möjlig stimulans och stöd i form av undervisning och handledning.

Utbildningsledningen slutligen har att verka för övergripande samordning och för ett ändamålsenligt utnyttjande av de resurser som står till förfogande. Planeringen och genomförandet av utbildningen bör huvudsakligen ske i form av lagarbete.

Erfarenheter av den studieplanering som här beskrivits är en viktig förutsättning också för de studerandes kommande yrkesverksamhet.

Utbildningens innehåll uppdelas i kurser, planerade och utformade så att de tillsammans bildar en sammanhållen och funktionellt uppbyggd studiegång. Lokal plan för utbildningen och kursplaner fastställs av linjenämnden som även har ansvar för

att planerna genomförs. Dessa planer skall i fråga om ordningen mellan kurserna samt kursernas omfång och innehåll så långt det är praktiskt möjligt vara så vida, att den aktuella studerandegruppen och dess lärare fortlöpande kan genomföra den egentliga undervisningsplaneringen och detaljutformningen av utbildningen.

Den lokala planen och kursplanerna bör genom linjenämndens försorg fortlöpande revideras under utbildningens gång med utgångspunkt i de erfarenheter som vinnas och de behov som uppstår.

5 Föreskrifter om behörighet

för utbildning i Stockholm

Behörig att antas som studerande vid teckningslärarlinjen är den som

har grundläggande skolunderbyggnad
genom arbetsprov dokumenterat god förmåga att uttrycka sig i bild
genomgått förberedande utbildning (Fack VIII)
under det år utbildningen påbörjas fyller lägst 18 år

för utbildning i Umeå

Behörig att antas som studerande vid teckningslärarlinjen är den som

har grundläggande skolunderbyggnad
har fullgjort förberedande konstnärlig ämnesutbildning
genom arbetsprov dokumenterat god förmåga att uttrycka sig i bild
under det år utbildningen påbörjas fyller lägst 18 år.

6 Övriga föreskrifter

6.1 Betyg och betygsättning

Vid prövning under utbildningen används något av uttrycken underkänd, godkänd och väl godkänd.

Studerande som med godkänt resultat gått igenom utbildningen i metodik och praktik erhåller betyg i lärarskicklighet. Betyget ges efter slutförd utbildning och grundas på en bedömning som sker under den senare delen av den studerandes praktikutbildning.

Som betyg i lärarskicklighet används något av uttrycken 1, 2 och 3. Högsta betyg är 3. Normalbetyg är 1 som ges till merparten av de studerande.

6.2 Studievägledning

Den studerandes utveckling under studietiden följs fortlöpande för att man vid behov i god tid skall kunna hjälpa elever som har problem i utbildningen. Föreligger tveksamhet om en studerandes möjlighet att fullfölja den påbörjade utbildningen med godkänt resultat eller dennes lämplighet för läraryrket skall prövas om den studerande bör rådas att inrikta sina studier mot annan yrkesverksamhet. Sådan prövning, som bör göras så tidigt som möjligt, sker i samråd mellan lärare och studerande. Om prövningen leder till att den studerande avråds från att fullfölja utbildningen skall den studerande ges möjlighet att med studievägledare (motsv) diskutera alternativa utbildningar och få hjälp med t ex övergång till annan högskoleutbildning.

6.3 Utbildningsbevis

Studerande som med godkänt resultat genomgått hela utbildningen på linjen erhåller ett utbildningsbevis. I detta anges de kurser och andra utbildningsmoment som den studerande fullgjort på ett tillfredsställande sätt. För enskild kurs eller enskilt moment kan också det huvudsakliga innehållet anges.

I utbildningsbeviset anges betyg i de kurser som ingår i utbildningen och i lärarskicklighet.

Som betyg i utbildningsbevis används något av uttrycken godkänd och väl godkänd. För betyg i lärarskicklighet används emellertid något av uttrycken 1, 2 och 3.

LOKAL STUDIEPLAN

för Teckningslärarlinjen i Stockholm 1978/79

(TI 1978-12-13)

Övergripande uppläggning

Teckningslärarlinjen omfattar tre på varandra följande kurser: A, B och C. Varje kurs ger 40 poäng

Kurserna omfattar delkurser i:

Ämnesstudier: Två- och tredimensionell bild

Projektionsritning (endast kurs A)

Skrift och visualisering (endast kurs A och B)

Foto (endast kurs B)

Film och TV (endast kurs A och C)

Visuell kommunikation (endast kurs A och B)

Konsthistoria

Kulturpolitisk orientering (endast kurs B och C)

Miljökunskap (endast kurs A och B)

Praktisk-pedagogiska studier:

Pedagogik

Metodik med praktik

Att delkurserna anknys till eller integreras i problemorienterade projektstudier bör eftersträvas vid schemaläggning.

Vid integrerat problemorienterat projektarbete skall undervisningen organiseras så att man har tre projektperioder med olika huvudinriktning:

Bildkommunikativ inriktning

Pedagogisk-metodisk inriktning

Kultur- och miljöpolitisk inriktning

(se vidare sid 17-19)

Examination

Utvärdering sker av regel i samband med löpande redovisningar eller i slutet av varje delkurs. Vid integrerat projektarbete sker utvärderingen i samband med projektredevisningar i slutet av varje projektperiod. Lärarna är ansvariga för att utvärdering sker. Formerna för utvärdering beslutas i samråd mellan studerande och examinator.

Förnyat prov

Studerande som har underkänts i prov har rätt att undergå förnyat prov för att få godkänt betyg. (- - -) Studerande som har underkänts två gånger i prov för viss kurs eller del av kurs har rätt att hos det organ som utser lärare som skall bestämma betyg för samma kurs eller del av kurs, begära att annan lärare utses för att bestämma betyg för honom. Den som godkänts i prov får ej undergå förnyat prov för högre betyg (SFS 1977: 263 kap 7 § 6). (Se vidare förkunskapskrav för kurserna B och C)

Kurs A (40 p)

Syftet med kursen

Utbildningen som består av såväl ämnesstudier som praktisk-pedagogiska studier skall ge kunskaper i bildspråkliga teorier och dess praktiska tillämpningar, bildspråkets förutsättningar och förhållande till andra språkformer. Stor vikt skall läggas vid kreativ produktion och poetiskt tänkande. Till kursen hör också studier som tar upp bildens funktion och syften samt dess roll i nutida samhällen och historiska.

De orienterande avsnitten skall äga en utgångspunkt i aktuell debatt och historiska perspektiv kring frågor som rör naturresurser, samhällsplanering, energiförsörjning, framtidsforskning, massmedias uppgifter och funktioner etc.

De pedagogisk-metodiska avsnitten skall behandla lärar- och elevrollen i perspektivet av egna erfarenheter och livsvillkor mot bakgrunden av aktuell debatt, projektpedagogikens arbetsformer, ungdomsskolans läroplaner och yrkesverksamheten som bildlärare.

Behörighetskrav

För tillträde till kursen krävs att den sökande har grundläggande skolunderbyggnad, att den sökande genom arbetsprover dokumenterat god förmåga att uttrycka sig i bild, att den sökande genomgått den förberedande teckningslärarutbildningen (FTU) med godkänt betyg i samtliga ämnen, att den sökande under det år utbildningen påbörjas fyller lägst 18 år.

Delkurs A 1: Två- och tredimensionell bild (10 p)

Belysning av bildspråkliga problemställningar med tonvikt på uttryck/form-funktion- och innehållsaspekter. Praktiskt bildarbete och teoretisk genomgång i anslutning till tillämpningsuppgifter. Skisseringsmetodik. Materiallära, verktygskunskap och arbetskyddsfrågor. Genomgång av olika grafiska tekniker. Tillämpningsövningar i olika 2- och 3-dimensionella material. Kursen bör läggas inom ramen för integrerat problemorienterat projektarbete.

Delkurs A 2: Projektionsritning (2 p)

Kursen domineras av tillämpningar och metodiska undervisningsaspekter på de studier i projektionsritning som förekommit i den förberedande utbildningen (FTU). Lokal- och utrustningsfrågor. Projektionsritning som kommunikation. Ritteknik, skalor. Tillämpad yrkesritning, arkivering. Visualisering av yrkesritning. Modellbygge. Undervisningen omfattar arbete med praktiska uppgifter, seminarier och studiebesök. Kursen kan anknys till integrerat problemorienterat projektarbete.

Delkurs A 3: Skrift och visualisering (2 p)

Kursen ger en översikt över skriftens historia, enkla och mera sammansatta tryckmetoder, typografisk form, lay-out och originalframställning, handskrivningens metodik. Undervisningen är uppbyggd i form av föreläsningar och seminarier i anknysning till redovisning av praktiska övningsuppgifter. Kursen kan anknys till integrerat problemorienterat projektarbete.

Delkurs A 4: Film och TV (5 p)

Kursen skall ge grundläggande kunskaper om filmen som språk, elementär filmteknik och filmproduktion lämplig för undervisning i film i ungdomsskolan. Metodiska frågor. Genomgång av ITV-utrustning av olika slag. Kursen består av föreläsningar, studiebesök och seminarier i anslutning till praktiska uppgifter i form av egen film- och ITV-produktion. Kursen kan anknytas till integrerat problemorienterat projektarbete.

Delkurs A 5: Visuell kommunikation (2 p)

Kursen är en fortsättning och fördjupning av undervisningen i visuell kommunikation i den förberedande teckningslärarutbildningen (FTU). Kursen behandlar bilden som språkligt system, olika bildspråkliga teorier, bildspråkets förutsättningar och förhållande till andra språkformer, semiologi, bildspråkets formlära och syntax. Undervisningen sker i föreläsnings- och seminarieform i anslutning till litteraturstudium, praktiska försök och enskilda undersökningsuppgifter. Kursen bör anknytas till integrerat problemorienterat projektarbete.

Delkurs A 6: Konsthistoria (3 p)

Kursen utgör en fortsättning av den konsthistorieundervisning som finns i den förberedande teckningslärarutbildningen (FTU). Kursen skall ge en översikt över konsten i medelhavskulturerna under antik tid, de utomeuropeiska högkulturernas konst och konsten under skandinavisk och kontinental medeltid i ett samhälleligt och idéhistoriskt perspektiv. Under hela kursen skall fortlöpande ges information om musikens parallella utveckling. Undervisningen sker i föreläsnings- och seminarieform i anslutning till litteraturstudium.

Delkurs A 7: Miljökunskap (2 p)

Kursen ger en övergripande orientering då det gäller frågor som rör naturresurser och samhällsplanering, den moderna industrialismen. Resurser och resursbrist. Undervisningen bedrivs i föreläsnings- och seminarieform i anslutning till bevaknings- och undersökningsuppgifter och litteraturstudium. Kursen bör anknytas till integrerat problemorienterat projektarbete.

Delkurs A 8: Pedagogik (5 p)

Kursen omfattar genomgång och diskussioner kring problemställningar som rör pedagogisk psykologi, utbildningssociologi samt utbildningspolitik och pedagogik med fokusering på teckningslärarens yrkesroll. Tyngdpunkten lägges vid försök att belysa och pröva elevnära och problemorienterade studiemetoder, projektarbetsmetoden som en erfarenhetspedagogik eller undervisningsätt som tar eleverna och deras verklighet på allvar samt är vägledande till de viktigaste erfarenhets- och kunskapsområdena. Undervisningen bedrivs i föreläsnings- och seminarieform i anslutning till litteraturstudier. Kursen bör anknytas till integrerat problemorienterat projektarbete. Samverkan med kurs A 9 bör eftersträvas.

Delkurs A 9: Metodik med praktik (9 p)

Kursen omfattar studier av grundskolans och gymnasiets läroplaner och introduktions- och övningspraktik i den allmänna skolan. Genomgång av och laborationer med sådana material som är lämp-

liga att använda för bildfrämställning i den allmänna skolan liksom de viktigaste AV-hjälpmidlen sker i anslutning till praktiken. Arbetsskyddsfrågor behandlas också i detta sammanhang. Projektarbetsmetodiken som studieform diskuteras dels generellt dels i anslutning till aktuella projektarbeten i den egna utbildningen. Kursen skall också ge en översikt över bildämnets historia och information om aktuella frågor för lärarkandidater. Den aktuella debatten inom ämnet, utbildningen och skolområdet bevakas kontinuerligt. Samverkan med kurs A 8 bör eftersträvas. Undervisningen sker i seminarieform i anslutning till litteraturstudium och praktik. Kursen bör anknytas till integrerat problemorienterat projektarbete.

Integrerade projektstudier i kurs A

Vid integrerade problemorienterade projektstudier i kurs A skall undervisningen organiseras så att man har tre projektperioder med olika huvudinriktning:

Bildkommunikativ inriktning

Undersökande studier av bildspråkliga teorier och dess praktiska tillämpning, bildspråkets förutsättningar och förhållande till andra språkformer, bilden som uttrycksmedel.

Pedagogisk-metodisk inriktning

Undersökande studier av lärar- och elevrollen i perspektivet av egna erfarenheter och livsvillkor mot bakgrund av aktuell debatt, ungdomsskolans läroplaner och den egna yrkespraktiken.

Kultur- och miljöpolitisk inriktning

Undersökande studier med utgångspunkt i aktuell debatt och i ett historiskt perspektiv kring

- naturresurser
- energifrågor
- framtidsforskning, datateknik och kommunikationer

(se vidare sid 17)

Kurs B (40 p)

Syftet med kursen

Utbildningen som består av såväl ämnesstudier som praktisk-pedagogiska studier skall ge kunskaper i bildspråkliga teorier och dess praktiska tillämpningar. Stor vikt skall läggas vid kreativ produktion och poetiskt experimenterande. Till kursen hör också fördjupade studier av enskilda bildkategorier. Bildens historia.

De orienterande avsnitten skall behandla frågor kring massmedier i dagens samhälle, alternativa massmedier och kulturformer, den statliga kulturpolitiken etc.

De pedagogisk-metodiska avsnitten skall leda till studier av aktuell beteendevetenskaplig debatt, pedagogisk debatt och skolforskning med fokusering på familjens och skolans funktioner i samhället. Arbetet skall relateras till den egna bildlärarpraktiken och innehållet i ungdomsskolans läroplaner.

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs genomgången förberedande teckningslärarutbildning (FTU) samt kurs A med godkänt betyg i samtliga delkurser.

Tillträde kan dock komma ifråga för studerande som har underkänt betyg på en delkurs om högst 4 poäng om särskilda skäl föreligger. Prövning för godkänt betyg i denna delkurs skall då ske inom de närmaste två terminerna för att utbildningsbevis skall kunna erhållas.

Delkurs B 1: Två- och tredimensionell bild (9 p)

Kursen är en uppföljning och påbyggnad av delkurs A 1. Formteknik: bildbyggandets innehåll och form, modellstudier, verklighetsstudier och reportage. Gestaltning av abstrakta begrepp såsom rum, tid, rörelse, känslor, relationer. Grafisk trycksaksframställning. Utställningsteknik. Muntlig behandling och analys av bilder. Kursen bör läggas inom ramen för integrerat problemorienterat projektarbete.

Delkurs B 2: Visuell kommunikation med skrift och visualisering (6 p)
Översikt av scenbildens historia i anknytning till laborationer med modellbyggen. Teoretisk behandling av scenbildens förutsättningar. Trycksaksbeställning, originalframställning, korrektur, regler och villkor, text-bildarrangemang. Utställningsteknik i anslutning till större utställningsarrangemang (se delkurs B 8). Bildskapandet hos barn, låg- mellan- och högstadiesbarnens bilder. Sociala och miljömässiga influenser. Bildspråkliga analyser av barnbilder. Kursen bör anknytas till integrerat problemorienterat projektarbete.

Delkurs B 3: Foto (2 p)

Kursen är en uppföljning och påbyggnad av den fotoutbildning som finns i den förberedande teckningslärarutbildningen (FTU). Kursen omfattar färgteori och bildkunskap med bildanalys i anslutning till presentation av olika fotografers bilder, den fotografiska bildens olika användningsområden. Praktiska övningar. Fotometodik: undervisningsmaterial, mörkrumsutrustning för skolsituationen. Arbetskyddsfrågor: arbetsmiljön, kemikalier, eldfara etc. Kursen kan anknytas till integrerat problemorienterat projektarbete.

Delkurs B 4: Konsthistoria (3 p)

Kursen är en fortsättning på delkurs A 6 och omfattar konstens historia under perioden från 1300-talet till omkring 1850 mot bakgrund av den samhälleliga och idéhistoriska utvecklingen. Kursen inledes med en presentation av konstvetenskapliga metodfrågor. Under hela kursen ges en fortlöpande information om musikens parallella utveckling. Undervisningen sker i föreläsning- och seminarieform i anslutning till litteraturstudium.

Delkurs B 5: Kulturpolitisk orientering (2 p)

Kursen omfattar en översikt över massmediernas historia, framväxt och funktioner med särskild uppmärksamhet på film, TV, dagspress och tidskriftsutgivning, alternativa massmedier och kulturformer. En särskild del av kursen behandlar Sveriges Radio-TV:s organisation och programpolitik. Undervisningen skall ge återkommande tillfällen till övning i muntlig och skriftlig framställning. De studietekniska aspekterna dvs hur man skaffar sig information och kunskaper om kulturella företeelser är särskilt viktigt. Undervisningen sker i föreläsning- och seminarieform i anslutning till bevaknings- och undersökningsuppgifter. Kursen bör anknytas till integrerat problemorienterat projektarbete.

Delkurs B 6: Miljökunskap (4 p)

Kursen är en fördjupning av vissa frågeställningar som på ett mera övergripande sätt behandlats i delkurs A 7 och omfattar översikter och diskussion kring konsumtions- och brukarfrågor, centralisering-decentralisering, alternativ, olika grupperns behov, produktionen i dag ur konsumenternas synvinkel: konsekvenser för individen och samhället, produktanalyser, formgivarens roll. Arbetsmiljö. Undervisningen sker dels i form av föreläsningar och seminarier dels i form av studiebesök. Kursen bör anknytas till integrerat problemorienterat projektarbete.

Delkurs B 7: Pedagogik (2 p)

Kursen behandlar utbildningsmetoder och beteendevetenskapliga grunder, socialpsykologi och psykoanalytiska frågeställningar. I anknytning till ämnesområdena orienteras om den aktuella beteendevetenskapliga debatten, framför allt med fokusering på familjens och skolans funktion i samhället. Undervisningen bedrivs i föreläsning- och seminarieform i anslutning till litteraturstudium. Samverkan med delkurs B 8 bör eftersträvas. Kursen bör anknytas till integrerat problemorienterat projektarbete.

Delkurs B 8: Metodik med praktik (12 p)

Kursen omfattar läroplansstudier (kontinuerlig anknytning till gällande läroplaner) och övningspraktik samt studier av bildinstitutionen i den allmänna skolan - studier av lärarens och elevens arbetsplats pedagogiskt och ur hälsosynpunkt, funktions- och arbetskydds krav, arbetsorganisation. Praktiken är förlagd till den allmänna skolan men kan även förläggas till specialskolor. Om möjligt kan även samhällsinriktad praktik förekomma. I kursen ingår en översikt över lärarnas fackliga organisationer samt grundläggande arbetsrättsliga regler. I kursen ingår även att man genomför och organiserar ett arrangemang med utställningar, debatter och diskussioner för en större och utifrån kommande grupp människor (metodikveckan) se sid 18. Undervisningen sker i seminarieform i anslutning till praktik och litteraturstudium. Samverkan med delkurs B 7 bör eftersträvas. Kursen bör anknytas till integrerade problemorienterade projektstudier.

Integrerade projektstudier i kurs B

Vid integrerade problemorienterade projektstudier i kurs B skall undervisningen organiseras så att man har tre projektperioder med olika huvudinriktning:

Bildkommunikativ inriktning

Undersökande studier av bildens roll i samhället, bilders funktion och syfte, massmediabild: fördjupade undersökande studier av enskilda bildtyper.

Pedagogisk-metodisk inriktning

Undersökande studier av aktuell beteendevetenskaplig debatt, pedagogisk debatt och skolforskning med fokusering på familjens och skolans roll i samhället. Arbetet skall relateras till den egna yrkespraktiken liksom till de aktuella skrivningarna i ungdomsskolans läroplaner.

Kultur och miljöpolitisk inriktning

Undersökande studier kring
- massmedier i dagens samhälle

- alternativa massmedier och kulturformer
- den statliga kulturpolitiken
- hur man når kunskap och får information om kulturella företeelser

Kurs C (40 p)

Syftet med kursen

Utbildningen som består av såväl ämnesstudier som praktisk-pedagogiska studier skall ge kunskaper i bildspråkliga teorier och dess praktiska tillämpningar. Den skall vidare behandla bildens materiella, ideologiska och formella förutsättningar under 1900-talet.

De pedagogisk-metodiska avsnitten skall inriktas på den framtida lärarfunktionen, barnuppföstran, skolgång, kulturell påverkan. Arbetet skall relateras till den egna bildlärarpraktiken och innehållet i ungdomsskolans läroplaner.

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs genomgången förberedande teckningslärarutbildning (PTU) samt kurserna A och B med godkänt betyg i samtliga delkurser. Tillträde kan dock komma ifråga för studerande som har underkänt betyg på en delkurs om högst 4 poäng om särskilda skäl föreligger. Prövning för godkänt betyg i denna delkurs skall då ske för att utbildningsbevis skall kunna erhållas.

Delkurs C 1: Två- och tredimensionell bild (15 p)

Kursen är en fördjupning av delkurs B 1 och kännetecknas av individualiserat arbete med utveckling och fördjupning av det personliga bildarbetet. Bildanalytiska diskussioner med fortsatt träning i att behandla bilder muntligt. Den pedagogiska bilden, framställning av undervisningsmaterial i bildkunskap, lektionspaket. Konst i offentlig miljö, studiebesök och dekorativa uppgifter. Kompletterande, fördjupande material, teknik och formövningar. Arbetsskyddsfrågor. Kursen bör läggas inom ramen för integrerat problemorienterat projektarbete.

Delkurs C 2: Film och TV (3 p)

Kursen är en individualiserad fördjupning och tillämpning av delkurs A 4. Kursen omfattar dessutom genomgång av problem som rör ljud och film i anslutning till övningar i ljudlaboratorium. Kursen är utformad så att man i mindre grupper gör en genomarbetad film- eller ITV-produktion och i seminarieform behandlar metodiska problem vid filmundervisning i ungdomsskolan samt problem som rör samman med visning och analys av amatörfilm. Kursen kan anknytas till integrerat problemorienterat projektarbete.

Delkurs C 3: Konsthistoria med filmhistoria (7 p)

C 3:1: Konsthistoria
Kursen är en fortsättning av delkurs B 4 och omfattar konstens historia under perioden från omkring 1850 till nutid mot bakgrund av den samhälleliga och idéhistoriska utvecklingen. Utvecklingen av den konstnärliga institutionen behandlas särskilt.

Under hela kursen ges fortlöpande information om musikens parallella utveckling. Samverkan med avsnittet C 3:2 bör eftersträvas. Undervisningen sker i föreläsnings- och seminarieform i anslutning till inläsning av litteratur. Kursen kan anknytas till integrerat problemorienterat projektarbete.

C 3:2: Filmhistoria

Kursen omfattar en översikt över filmens historia från dess förhistoria under senare delen av 1800-talet till nutid, mot bakgrund av den samhälleliga och idéhistoriska utvecklingen. Ett urval av väsentliga genrer behandlas som: western, krigs- och agentfilmer, musik- och dansfilmer etc. Vidare behandlas reklamfilm samt filmens förbindelser med övriga medier som teater, måleri, arkitektur, bildpress, serier, TV m m. Samverkan med avsnittet C 3:1 bör eftersträvas. Undervisningen sker i föreläsnings- och seminarieform i anslutning till filmvisning och inläsning av litteratur.

Delkurs C 4: Kulturpolitisk orientering (3 p)

Kursen är en fortsättning och fördjupning av delkurs B 5 och behandlar kulturlivets organisation och den samhälleliga kulturpolitiken: litteratur, bild, teater, film, musik, folkbildning, utställningsbesök, teater- och filmbesök. Bevakning av den aktuella kulturdebatten och aktuell litteratur. Samverkan med delkurs C 3 bör eftersträvas. Undervisningen sker i föreläsnings- och seminarieform i anknytning till bevaknings- och undersökningsuppgifter. Kursen bör anknytas till integrerat problemorienterat projektarbete.

Delkurs C 5: Pedagogik (3 p)

Kursen behandlar problemställningar som rör pedagogiken, skolan och samhället, psykoanalytiska undersökningar och pedagogisk psykologi. Huvudvikten lägges vid erfarenheter gjorda under praktiktjänstgöringen och vid problem som rör den framtida lärarrollen. Kursen skall dessutom stimulera till alternativa pedagogiska försök samt ge en dialektisk och psykosocial beskrivning av områden som barnuppföstran, skolgång och kulturell påverkan. Härvid skall man anknyta till den aktuella debatten inom beteende- och samhällsvetenskaperna. Undervisningen sker i föreläsnings- och seminarieform i anslutning till litteraturstudium. Samverkan med kurs C 6 bör eftersträvas. Kursen bör anknytas till integrerat problemorienterat projektarbete.

Delkurs C 6: Metodik med praktik (9 p)

Kursen omfattar läroplansstudier och praktiktjänstgöring. Läroplansstudierna inriktas på företeelser i samband med praktiktjänstgöringen - skollag och skolstadgan aktualiseras. Praktikanttjänstgöringen genomföres i den allmänna skolan på grundskole- och gymnasienivå. Planeringen av praktikanttjänstgöringen redovisas skriftligt som lektionsförslag. Praktikanttjänstgöringen redovisas i seminarieform i anslutning till en skriftlig rapport och dokumentation av elevarbeten. Kursen omfattar vidare planeringsteknik vid årskursplanering. Information ges om gällande regler för betygsättning i den allmänna skolan, regler vid tjänsteansökan för lärare i den allmänna skolan, gällande avtal och arbetsförhållanden-skyddsombudets funktion, praktiska och administrativa frågor i samband med materialanskaffning till bildinstitutionen. Den aktuella debatten kring utbildning och skola bevakas kontinuerligt. Metodiska aspekter på undervisning

Teckningslärarutbildningen syftar till att utbilda bildlärare. Den omfattar dels en ämnesutbildning inom fackområdet Bildkunskap, dels en lärarutbildning. Till dessa båda delar kommer en del som är av allmän kulturpolitiskt orienterande karaktär.

Undervisningen bedrivs dels i form av separata delkurser, dels i integrerad problemorienterad projektstudieform - projektstudier. Delkursernas innehåll täcker tillsammans upp de tre huvuddelarna - bildkunskap, lärarutbildning och kulturpolitisk orientering - som utbildningen som helhet omfattar. I projektstudierna har olika undersökningsområden - projektinriktningar - denna funktion.

ÖVERGRIPANDE PROJEKTINRIKTNINGAR VID TI 78/79

Bildkommunikativ inriktning

- undersökande studier som rör bildens språkliga dimensioner, bildspråkliga teorier, bilders funktion och syfte, bildklassificering, bildens roll i samhället, bildkommunikation, massmedia-bild, bildspråkets förhållande till andra språkformer, bildspråkets utveckling historiskt och psykologiskt.

Pedagogisk-metodisk inriktning

- undersökande studier som rör pedagogiska-metodiska teorier och dess tillämpning, den framtida yrkesrollen, pedagogisk planering, förhållandet skola-samhälle, läroplanen och dess tillämpning.

Kultur- och miljöpolitisk inriktning

- undersökande studier av översiktlig karaktär som rör aktuella kultur- och miljöpolitiska frågor och bildkunskapen närliggande kulturyttringar i ett historiskt perspektiv. - Aktuell debatt.

I samtliga tre inriktningar skall bildproduktivt arbete ingå som en integrerad del.

Kurser, studiebesök eller föreläsningar kan vid behov läggas inom projektstudiernas ram. Förutsättningen är dock att dessa kurser, studiebesök eller föreläsningar har anknytning till projektinriktningen och utgör en naturlig del i projektarbetet.

BILDPRODUKTIONEN I PROJEKTSTUDIERNA

I projektstudierna skall - oavsett innehållslig inriktning - bildarbetet utgöra en viktig del.

Bildarbetet i projektstudierna kan syfta till

- att kommunicera med andra människor -
- att pröva och konkretisera olika problemställningar
- att genom poetiska grepp komma åt nya verkligheter
- att individualiserat träna olika färdigheter och praktiskt, i ett sammanhang, pröva olika tekniker och material för bildframställning.

Bildarbetet skall betraktas som ett medel att på olika sätt komma åt det innehåll man inom varje projektgrupp undersöker

i konst- och musikhistoria behandlas i ett särskilt avsnitt av kursen. Undervisningen sker i seminarieform i anslutning till praktikanntjänstgöring och litteraturstudium. Samverkan med delkurs C 5 bör eftersträvas. Möjligheter skall ges till kompletterande och fördjupade studier utifrån de studerandes enskilda behov. I denna del bör kursen anknytas till integrerade problemorienterade projektstudier.

Integrerade projektstudier i kurs C

Vid integrerade problemorienterade projektstudier i kurs C skall undervisningen organiseras så att man har två projektperioder med olika huvudinriktning:

Bildkommunikativ inriktning

Undersökande studier av bildens materiella, ideologiska och formella förutsättningar under 1900-talet.

Pedagogisk-metodisk inriktning

Undersökande studier som rör den framtida lärarrollen, samband mellan områden såsom barnuppfostran, skolgång, kulturell påverkan med utgångspunkt i den egna yrkespraktiken och de aktuella skrivningarna i ungdomsskolans läroplaner.

(se vidare sid 17-18)

och bearbetar och ge en träning i att välja för sammanhanget adekvata material, tekniker och bildspråkliga uttryck.

PROJEKTANKNUTNA KURSER

Projektanknutna kurser, studiebesök eller föreläsningar kan efter behov och som stöd och komplement läggas in under en projektperiod. Sådana skall då planeras in vid respektive projektperiods början (under fas I).

PROJEKTREDOVISNINGARNA

Projektuppföljningen eller projektredovisningen är betydelsefulla inslag i projektarbetet. Att projektredovisningarna får en god pedagogisk uppläggning liksom att de ur innehållssynpunkt är vetenskapligt korrekta bör ägnas särskild uppmärksamhet.

METODIKVECKAN VID TECKNINGSLÄRARINSTITUTET

Metodikveckan är en årligen återkommande företeelse i utbildningen vid TI. Den första arrangerades i mars 1969. I mars månad har för övrigt samtliga placerats.

Metodikveckans uppgifter är följande:

- att samla hela utbildningen till en gemensam utvärdering av de projekt som har utarbetats under läsåret
- att skapa kontakter med bildlärarna i de allmänna skolformerna, andra utbildningar samt allmänheten
- att stimulera till nya initiativ inom pedagogik och bildskapande
- att dra fram de speciella problemställningar som är aktuella på bildområdet och i bildundervisningen.

GRUNDMODELL FÖR PROJEKTARBETE VID TECKNINGSLÄRARINSTITUTET

Polariserande metod

FAS I

UNDERSÖKANDE FAS: PSEUDOKONKRET UTGÅNGSLÄGE

1. Förplanering: görs av en mindre grupp (arbetslag, lärarlag ..)
2. Introduktion: presentation av målsättning, tema, arbetsmodeller, arbetsformer, ramar o s v.
3. Anskaffning av material ("vitala bilder och texter") som kan hänvisas till en i-nivå. Studiebesök, reportage, skisser o s v.
4. Anskaffning av alternativt material ("vitala bilder och texter" som spontant kan uppfattas stå i motsättning till materialet i).
5. Analys av kursplan/utbildningsplan. Ställningstagande till teori. Val av delteman. Gruppindelning.
6. Problemformulering. Ställningstagande till arbetsmodell och projektanknutna kurser.

FAS II

BEARBETNING AV ÄMNET: PRAKTIK, ANALYS OCH KREATIV PRODUKTION

1. Konkreta analyser av materialet ("vitala bilder och texter") från FAS I punkt 3 och 4.
2. Polariserande analyser av materialet från FAS I punkt 3 och 4. Systematisering av materialet. Slutledning.
3. Praktik. (Här menas praktik som indirekt erfarenhet, dvs studier vid arbetsplatser, skolor, anläggningar, landskap o s v.)
4. Kreativ produktion. (Här menas framställning av bilder, texter, film, dramatik, musik o s v.)
5. Främmandegöring. (D v s ställningstagande till poetiska grepp - instrumentella grepp.)
6. Planering av FAS III.

FAS III

HANDLINGSFAS: REDOVISNING, UTVÄRDERING OCH SAMHÄLLELIG INRIKTNING

1. Uppföljande produktion. Ställningstagande till samhällelig inriktning.
2. Analys av det egna projektets genomförande. Jämförelser mellan innehållets utveckling från i-nivå till v-nivå eller pseudo-konkret nivå till konkret nivå.

KONSTFACKSKOLAN
Teckningslärarinstitutet

Stockholm 1979

Upplaga 250 ex.

GRUNDMODELL FÖR PROJEKTARBETE VID TECKNINGSLÄRARINSTITUTET

Polariserande metod

FAS I

UNDERSÖKANDE FAS: PSEUDOKONKRET UTGÅNGSLÄGE

1. Förplanering: görs av en mindre grupp (arbetslag, lärarlag ..)
2. Introduktion: presentation av målsättning, tema, arbetsmodell-er, arbetsformer, ramar o s v.
3. Anskaffning av material ("vitala bilder och texter") som kan hänvisas till en i-nivå. Studiebesök, reportage, skisser o s v.
4. Anskaffning av alternativt material ("vitala bilder och texter", som spontant kan uppfattas stå i motsättning till materialet i 3)
5. Analys av kursplan/utbildningsplan. Ställningstagande till teori. Val av delteman. Gruppindelning.
6. Problemformulering. Ställningstagande till arbetsmodell och projektanknutna kurser.

FAS II

BEARBETNING AV ÄMNET: PRAKTIK, ANALYS OCH KREATIV PRODUKTION

1. Konkreta analyser av materialet ("vitala bilder och texter") från FAS I punkt 3 och 4.
2. Polariserande analyser av materialet från FAS I punkt 3 och 4. Systematisering av materialet. Slutledning.
3. Praktik. (Här menas praktik som indirekt erfarenhet, dvs studier vid arbetsplatser, skolor, anläggningar, landskap o s v.)
4. Kreativ produktion. (Här menas framställning av bilder, texter, film, dramatik, musik o s v.)
5. Främmandegöring. (D v s ställningstagande till poetiska grepp - instrumentella grepp.)
6. Planering av FAS III.

FAS III

HANDLINGSFAS: REDOVISNING, UTVÄRDERING OCH SAMHÄLLELIG INRIKTNING

1. Uppföljande produktion. Ställningstagande till samhällelig inriktning.
2. Analys av det egna projektets genomförande. Jämförelser mellan innehållets utveckling från i-nivå till v-nivå eller pseudo-konkret nivå till konkret nivå.